

Súd: Okresný súd Poprad
Spisová značka: KK-5P/52/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8423200654
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 07. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Salajová
ECLI: ECLI:SK:OSPP:2023:8423200654.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Poprad sudkyňou JUDr. Zuzanou Salajovou v právnej veci starostlivosti súdu o maloletú A. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom obec C., toho času Stráne pod Tatrami 120, zastúpenú opatrovníkom Úradom práce, soc. vecí a rodiny Kežmarok, dieťa rodičov – matky D. B., E. F., nar. XX. XX. XXXX, a otca G. B., nar. XX. XX. XXXX, obaja trvale bytom obec Lomnička, toho času Stráne pod Tatrami 120, v konaní začatom z úradnej povinnosti na podnet Okresnej prokuratúry Kežmarok o uloženie výchovného opatrenia, takto

rozhodol:

I. Určuje nad výchovou mal. A. B., nar. XX. XX. XXXX, dohľad, ktorý sa bude vykonávať za súčinnosti Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Kežmarok.

II. Ukladá rodičom spolupracovať s orgánom sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Kežmarok.

III. Toto výchovné opatrenie sa ukladá na dobu 6 mesiacov od právoplatnosti tohto rozsudku.

IV. Účinnosť výchovného opatrenia bude zhodnotená za súčinnosti Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Kežmarok.

V. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Okresná prokuratúra Kežmarok podnetom na začatie konania súdu ex offo doručeným tunajšiemu súdu dňa 06. 04. 2023 žiadala, aby súd nariadil nad maloletou A. B., nar. XX. XX. XXXX primerané výchovné opatrenie v zmysle § 37 ods. 2 zákona č. 35/2006 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej zákon o rodine).

2. Doručený podnet odôvodnila Okresná prokuratúra Kežmarok tým, že eviduje trestnú vec prečinu krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. e) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon pod číslom konania 1Pn 136/23/7706. Preskúmaním vyšetrovacieho spisu evidovaného Obvodným oddelením PZ Vysoké Tatry pod sp. zn. ORP-159/VV-PP-2023 bolo zistené, že skutku zo dňa 24. 09. 2022 sa mala dopustiť maloletá A. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom H. G. I. J. XXX (ktorá v čase spáchania skutku nedovršila pätnásť rok veku). K podnetu na začatie konania ex offo Okresná prokuratúra Kežmarok priložila kópiu uznesenia Obvodného oddelenia Policajného zboru Vysoké Tatry, ČVS: ORP-159/VY-PP-2023 z 02. 02. 2023, správu ÚPSVaR Kežmarok zo zistenia pomerov z 28. 10. 2022, správu obce Stráne pod Tatrami o povesti z 04. 10. 2022 a charakteristiku žiaka vypracovanú ZŠ s MŠ Stráne pod Tatrami z 03. 10. 2022.

3. Uznesením zo dňa 14. 04. 2023, č. k. 5P/52/2023 - 13, začal Okresný súd Kežmarok z úradnej povinnosti konanie vo veci uloženia výchovného opatrenia podľa § 37 ods. 2 zákona o rodine maloletej A. B., nar. XX. XX. XXXX.

4. Uznesením zo dňa 14. 04. 2023, č. k. 5P/52/2023 - 14, súd ustanovil maloletej A. B., nar. XX. XX. XXXX, za procesného opatrovníka Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Kežmarok na zastupovanie v konaní pred súdom.

5. Oznámením doručeným súdu dňa 19. 04. 2023 vstúpil s poukazom na ust. § 13 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej CMP) do konania prokurátor Okresnej prokuratúry Kežmarok.

6. Okresný súd Poprad v záujme zisťovania pomerov maloletého dieťaťa požiadal obec Stráne pod Tatrami a Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Kežmarok, odbor sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, o predloženie aktuálnej správy o prešetrení pomerov v rodine maloletej A..

7. Pojednávania nariadeného na deň 31. 07. 2023 sa zúčastnili prokurátorka a opatrovníčka mal. dieťaťa. Nedostavili sa zákonní zástupcovia mal. dieťaťa a mal. dieťa, u ktorých má súd doručenie predvolania na pojednávanie riadne a včas vykázané a ktorí opakovane neospravedlnili svoju neúčast', ani nepožiadali o odročenie pojednávania.

8. Vzhľadom na vyššie uvedené súd s poukazom na ustanovenie § 180 CSP rozhodol, že pojednávať bude v neprítomnosti rodičov mal. dieťaťa a mal. dieťaťa.

9. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom prokurátorky, výsluchom procesnej opatrovníčky maloletého a oboznámením sa s obsahom spisu, a to podnetom OP KK, uznesením OO PZ Vysoké Tatry ČVS: ORP-159/VY-PP-2023 z 02. 02. 2023, charakteristikou ZŠ s MŠ Stráne pod Tatrami z 03. 10. 2022, správou obce Stráne pod Tatrami o povesti rodiny zo 04. 10. 2022, správou ÚPSVaR Kežmarok zo zistenia pomerov z 28. 10. 2022, uznesením Okresného súdu Kežmarok zo 14. 04. 2023 o začatí konania, oznámením Okresnej prokuratúry Kežmarok o vstupe do konania z 19. 04. 2023, správou ÚPSVaR Kežmarok z prešetrenia rodinných pomerov z 02. 06. 2023, správou obce Stráne pod Tatrami o povesti rodiny doručenou súdu 02. 06. 2023, zápisnicami o pojednávaniach zo 06. 06. 2023 a 04. 07. 2023, odpoveďami na lustrácie účastníkov v Registri obyvateľov SR.

10. Prokurátorka Okresnej prokuratúry Kežmarok na pojednávaní uviedla, že z Okresnej prokuratúry Stará Ľubovňa bol tunajšej prokuratúre postúpený poznatok Okresnej prokuratúry Poprad o protiprávnej činnosti mal. A. B. na využitie poznatku na netrestnom úseku prokuratúry, pretože menovaná má trvalý pobyt v obci C., okres Stará Ľubovňa. Preskúmaním postúpeného poznatku vrátane príloh bolo zistené, že maloletá má obvyklý pobyt a bydlisko na adrese H. G. I. XXX, F. K.. Z poznatku vyplynulo, že maloletá sa dopustila činu inak trestného, preto bol podnet opäť postúpený na tunajšiu prokuratúru. Prokurátorka navrhla, aby súd vykonal a realizoval riadne úkony smerujúce k uloženiu výchovného opatrenia maloletej a jej rodičom v zmysle ust. § 37 ods. 2 Zákona o rodine. Na záver uviedla, že tým, že rodičia nemajú záujem o výchovu maloletej, ani o to, aby sa riadne dostavili na pojednávanie súdu, poukazujúc na vykonané dokazovanie, navrhujú, aby súd prijal výchovné opatrenie v zmysle ust. § 37 ods. 2 písm. a) alebo b) Zákona o rodine.

11. Kolízna opatrovníčka maloletej vo svojej výpovedi na pojednávaní uviedla, že spisová dokumentácia mal. A. B. je u nich vedená od roku 2022, kedy bol taktiež podaný podnet za krádež dreva. V tomto prípade sa na príslušnom súde nevedelo konanie o uloženie výchovného opatrenia. V predmetnej veci bol vykonaný výchovný pohovor v októbri 2022. Odvtedy nemá sociálny kurátor fyzický kontakt s maloletou, a to napriek tomu, že rodičia a maloletá boli riadne predvolaní. Je tam ťažká spolupráca, čo matka vysvetľuje tak, že mal. A. je chorá a nedávno matka porodila mal. dieťa. Nemajú od nich žiadnu spätnú väzbu, prečo sa nedostavili na pojednávanie. Pred tým boli predvolávaní prostredníctvom terénnej sociálnej pracovníčky, bolo potrebné ich poučiť, že je nutné, aby sa na ich úrad dostavili, až následne prišli na úrad. Čo sa týka povinnej školskej dochádzky, tam nie je problém. Na záver uviedla, že sa prikláňajú k návrhu prokuratúry.

12. Z uznesenia Obvodného oddelenia policajného zboru Vysoké Tatry, ČVS: ORP-159/VY-PP-2023 z 02. 02. 2023 vyplýva, že dňa 24. 09. 2022 v čase okolo 12.46 h v lesnom poraste číslo 1129 na parcele číslo 3004/3 v katastrálnom území Tatranská Lomnica, ktorý patrí do lesného pôdneho fondu, bola maloletá prichytená hliadkou OO PZ Vysoké Tatry bezprostredne po spáchaní krádeže drevnej hmoty stromu breza papierová v počte 11 ks o dĺžke 90 cm a priemernej hrúbke 8 cm, ktorú nahotovila v tomto poraste a následne vynášala z uvedeného lesného porastu, ktorý patrí správe Tatranského národného parku so sídlom v Tatranskej Lomnici, bez povolenia s úmyslom použiť túto drevnú hmotu pre vlastnú potrebu, čím takto pre Správu Tatranského národného parku so sídlom v Tatranskej Lomnici č. 66, 059 60 Vysoké Tatry, spôsobila krádežou uvedenej drevnej hmoty škodu vo výške najmenej 1,70 eur. Nakoľko maloletá A. v čase spáchania skutku nedosiahla zákonom stanovenú vekovú hranicu, orgán činný v trestnom konaní odložil trestné stíhanie A. B., nar. XX. XX. XXXX, pre prečin krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. e) Trestného zákona z dôvodu, že trestné stíhanie je podľa § 9 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku neprípustné.

13. Zo správy obce Stráne pod Tatrami o povesti, ktorá bola súdu doručená 12. 06. 2023 vyplýva, že maloletá A. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom C. XXX, v obci Stráne pod Tatrami nemá trvalý ani prechodný pobyt. V obci Stráne pod Tatrami žijú v tamojšej rómskej osade vo veľmi skromných bytových a sociálnych pomeroch. Je žiačkou L./L. M.. ročníka ZŠ s MŠ H. G. I.. Rodičia menovanej, D. B., nar. XX. XX. XXXX a G. B., nar. XX. XX. XXXX sú nezamestnaní.

14. Z predloženej písomnej správy Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Kežmarok z prešetrenia rodinných pomerov, doručenej súdu 02. 06. 2023 vyplýva, že maloletá A. pochádza zo sociálne znevýhodneného prostredia. Žije v spoločnej domácnosti so svojimi rodičmi a súrodencami v drevenom príbytku. Domácnosť pozostáva z jednej miestnosti, ktorá slúži ako kuchyňa a izba navzájom. V domácnosti nie je zavedená elektrika, voda je z obecného zdroja, vykurovanie domácnosti je tuhým palivom. Domácnosť je skromne zariadená, hygiena je na požadovanej úrovni. Maloletá nemá vytvorený priestor pre súkromie, má spoločné lôžko so súrodencami - rozťahovací gauč. Rodinné prostredie neposkytuje dostatok psycho - sociálnych podnetov pre zdravý rozvoj osobnosti. Rodičia sa snažia starať o výchovu svojich detí v rámci svojich schopností a finančných možností. Vzťah k súrodencom je nekonfliktný, ich vzájomná súdržnosť je dobrá, vzťah k širšej rodine a aj blízkeho okoliu možno taktiež hodnotiť pozitívne. Nemajú vedomosť či sa v rodine požívajú alkoholické nápoje. Rodičia majú základné vzdelanie. Otec je nezamestnaný - nie je v evidencii uchádzačov o zamestnanie, matka je poberateľkou rodičovského príspevku. Rodina je sociálne odkázaná – rodinný prídavok na deväť detí 540 eur a rodičovský príspevok 301 eur. Obec je osobitným príjemcom rodinného prídavku na dve deti z dôvodu záškoláctva. Maloletá je žiačkou II.E/III.D špeciálnej triedy ZŠ s MŠ Stráne pod Tatrami. Je veľmi tichá, pokojná, utiahnutá, veľmi nesmelá. Žiačka je samotárka, nemá kamaráta ani kamarátku, cez prestávku sedí sama. Do kolektívnych hier sa zapája ťažko. Pri odpovedi je bojazlivá, občas odmieta aj odpovedať. Správanie v škole je disciplinované, je uzavretá, pracovitá. Dochádzka do školy je nepravidelná, ku dňu 17. 05. 2023 má vymeškaných 260 vyučovacích hodín, z toho 260 je ospravedlnených a 49 hodín neospravedlnených. Spolupráca rodiny so školou je príležitostná. Matka sa zúčastňuje rodičovských združení. K podanému podnetu uloženia výchovného opatrenia navrhli, aby súd prijal a uložil výchovné opatrenie v zmysle ustanovenia § 37 ods. 2 písm. a) zákona o rodine - napomenutie.

15. Podľa čl. 5 zákona o rodine, záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

16. Podľa § 37 ods. 1 zákona o rodine, nevhodné správanie sa detí, ako aj porušovanie povinností rodičov, vyplývajúcich z ich rodičovských práv a povinností, alebo zneužívanie ich práv môže každý oznámiť orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obci alebo súdu. Rovnako môže každý oznámiť tomuto orgánu, obci alebo súdu skutočnosť, že rodičia nemôžu plniť povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností.

17. Podľa § 37 ods. 2 písm. b) zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení: určí nad výchovou maloletého dieťaťa dohľad; dohľad vykonáva najmä za súčinnosti orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obce, školy, nešťátnych subjektov a zariadenia, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené.

18. Podľa § 37 ods. 8 zákona o rodine, súd hodnotí účinnosť výchovného opatrenia priebežne tak, aby pred uplynutím obdobia, ktoré uviedol v rozhodnutí o jeho uložení, zhodnotil splnenie účelu výchovného opatrenia. Súd zruší výchovné opatrenie, ak splnilo svoj účel. Ak je to v záujme maloletého dieťaťa, môže súd rozhodnúť o opakovanom uložení výchovného opatrenia alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia. Ak súd na základe zhodnotenia účinnosti výchovného opatrenia rozhoduje o opakovanom uložení výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o nariadení ústavnej starostlivosti podľa § 54, môže dočasne upraviť pomery maloletého dieťaťa do právoplatnosti rozhodnutia.

19. Súd na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že maloletej A. B. je potrebné uložiť výchovné opatrenie. Vzhľadom k tomu, že maloletá a jej zákonní zástupcovia sa na základe predvolaní nedostavili na pojednávania konané dňa 06. 06. 2023, 04. 07. 2023, a napokon ani na pojednávanie, ktoré sa konalo dňa 31. 07. 2023, bolo potrebné maloletej uložiť prísnejšie výchovné opatrenie, a to podľa ust. § 37 ods. 2 písm. b) zákona o rodine, teda dohľad nad výchovou maloletej A. po dobu 6 mesiacov za súčinnosti orgánov sociálno-právnej ochrany detí, sociálnej kurately. Súd má za to, že nakoľko sa maloletá a jej zákonní zástupcovia opakovane nedostavili na pojednávania konané na tunajšom súde, a teda výchovné pôsobenie rodičov na maloletú je ohrozené závažnejším spôsobom, avšak je predpoklad, že nápravu možno dosiahnuť vhodným usmernením v doterajšom výchovnom prostredí, súd považoval uložený dohľad nad výchovou maloletého dieťaťa za dostatočný prostriedok, ktorý povedie k náprave správania maloletej.

20. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.